

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9797 din 01.07.2024

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a
funcționarului public cu statut special/funcționarului public din cadrul
organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege)
(număr unic 328/MAI/2024) (remis repetat - REA nr.ELO24/9665 din
10.05.2024)**

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat în vederea consultării publice pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, asigurând astfel accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări cu privire la acesta.

Totodată, autorul a informat publicul cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. Prin urmare, se observă respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței de elaborare a deciziilor, conform prevederilor art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *"[...] necesitatea amendării cadrului normativ este condiționată de faptul că, tot mai frecvent se constată cazuri de purtare nejustificată și în afara cadrului legal a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor publici cu statut special/funcționarilor publici din cadrul organelor securității statului, precum și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoanele fizice care nu au acest drept, motiv pentru care se impune necesitatea atragerii la răspundere și a persoanelor fizice sau juridice pentru confecționarea și/sau comercializarea uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor menționați supra, în afara procedurilor de achiziții publice, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special/funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, demersului scris al instituției în care activează."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legii nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legii nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și a Codului contravențional, privind interzicerea confecționării și comercializării uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoane fizice sau juridice, în afara procedurilor legale de achiziții publice, precum și stabilirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea acestei interdicții, prin instituirea unei noi componente de contravenție.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul organelor securității statelor și altor autorități publice stabilite prin lege privind diminuarea cazurilor de confecționare/comercializare ilegală a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public de către persoane fizice care nu dispun de acest drept, precum și reducerea cazurilor de introducere în uz sau purtare fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

În nota informativă, autorul a adus argumente care justifică necesitatea elaborării acestui proiect de decizie, respectând astfel cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *“Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice, însă, într-un mod tangențial, prevederile acestuia se vor răsfrânge asupra activității angajaților subdiviziunilor

subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției, în calitatea sa de agent constatator, și a instanței de judecată, care, în urma aprobării modificărilor propuse, vor avea competența de a constata/examina cauzele contravenționale prevăzute la art.324/1 Cod contravențional.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, necesitatea căruia este condiționată de faptul că, tot mai frecvent se constată cazuri de purtare nejustificată și în afara cadrului legal a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor publici cu statut special/funcționarilor publici din cadrul organelor securității statului, precum și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoanele fizice care nu au acest drept, motiv pentru care se impune necesitatea atragerii la răspundere și a persoanelor fizice sau juridice pentru confecționarea și/sau comercializarea uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor menționați supra, în afara procedurilor de achiziții publice, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special/funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, demersului scris al instituției în care activează.

Prin proiect se propune interzicerea confecționării și comercializării uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoane fizice sau juridice, în afara procedurilor legale de achiziții publice, precum și stabilirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea acestei interdicții, prin instituirea unei noi componente de contravenție.

Proiectul promovează interesul organelor securității statelor și altor autorități publice stabilite prin lege privind diminuarea cazurilor de confecționare/comercializare ilegală a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public de către persoane fizice care nu dispun de acest drept, precum și reducerea cazurilor de introducere în uz sau purtare fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insigneilor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor, ceea ce este conform interesului public.

01.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.07.01 16:43:05 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

